

פנייה בדבר ניגוד עניינים

כללי

1. סעיף 122 לפקודת הערירות קובע:

"(א) חבר-מועצה שיש לו, במישרין או בעקיפין, בעצמו או על-ידי קרובו, סוכנו או שותפו, כל חלק או טובת-הנאה בכל חוזה או עסק שנועשה עם העיריה, למענה או בשמה, פרט לחוזה בדבר קבלת שירות מהשירותים שהעיריה מספקת לתושבים...

(2) לא ישתתף בדיונים על החוזה או על העסק במועצה או בוועדה ולא יצביע בהצבעה על כל שאלה בקשר להם."
2. פרק ו' לדיני הערירות מכיל כללים שקבע מרכז השלטון המקומי למניעת ניגוד עניינים של נבחר ציבור ברשויות מקומיות.

סעיף 2 לפרק ו' קובע: "חבר מועצה ינהג במילוי תפקידו באמון וללא משוא פנים, תוך גישה הוגנת כלפי הכל ומבלי שיהיה לו ענין אישי בהחלטותיו ובפעולותיו, אף למראית-עין."

סעיף 11(א)(1) לפרק ו' קובע: "חבר מועצה ימנע מהשתתפות בדיון ומהצבעה בישיבות המועצה אם הנושא הנדון עלול לגרום לו להימצא, במישרין או בעקיפין, במצב של ניגוד עניינים בין תפקידו כחבר מועצה לבין ענייניו האישיים; חבר המועצה לא יטפל בנושא כאמור גם מחוץ לישיבות המועצה."
3. הוועדה לניגוד עניינים של נבחרים ברשויות מקומיות מטעם משרד המשפטים (להלן - **הוועדה לניגוד עניינים**) קבעה עקרונות כלליים להנחיית נבחר ציבור כיצד לפעול במקרים בהם קיים חשש לניגוד עניינים בין חובתם לדאוג לענייניו של הציבור לבין ענייניהם האישיים. הוועדה לניגוד עניינים קבעה בפלל מספר 1.0001, בין היתר, כי אסור לחבר מועצה המצוי במצב של ניגוד עניינים להשתתף בדיון, להצביע בנושא או אף לטפל בו מחוץ לישיבות המועצה או הוועדה המקומית לתכנון ולבנייה.

עוד קבעה הוועדה כי גם אם בפועל פעל אותו אדם באופן המקצועי והאובייקטיבי ביותר, עדיין לא יהיה מנוס מלקבוע כי פעל תוך חשש לניגוד עניינים, רק משום שהייתה לו האפשרות לעשות שימוש לרעה בתפקידו על מנת לקדם את ענייניו האישיים.
4. בית המשפט קבע בפס"ד בעניין סיעת הליכוד בעיריית פתח תקווה (531/79) מ-14.1.80:

"האיסור אינו רק על שיקול הדעת עצמו בביצוע הפעולה או התפקיד. האיסור הוא על הימצאות במצב בו עלול להיות ניגוד עניינים. מטרת הכלל היא למנוע את הרע בטרם יארע. הכלל צופה פני העתיד. אין זה מעלה ואין זה מוריד אם בפועל שיקול הדעת הוא ראוי. מטרת הכלל היא למנוע פיתוי מאדם ישר והגון, בחינת אל תביאונו לידי ניסיון. על כן, אין צורך להוכיח בפועל קיומו של ניגוד עניינים. די בכך שקיימת אפשרות ממשית של ניגוד עניינים... אפשרות ממשית זו נמדדת באמות מידה אובייקטיביות, ולא על-פי חששותיו הסובייקטיביים של צד זה או אחר."

עבודת הביקורת

1. דוח הביקורת נערך על-פי דרישת הוועדה לענייני ביקורת של העירייה בשנת 2012, הרשאית לדרוש נושאי ביקורת לפי סעיף 170א.ג(3) לפקודת העיריות, לבדוק את הנושא "התנהגות לא תקינה וניגוד עניינים של מר [המשנה לראש העירייה דאז וסגן ראש העירייה (כיום) - חבר מועצת העיר בנוגע למכללה" (להלן - **המשנה לרה"ע**)).

תגובתו של המשנה לרה"ע:

"...על המבקרת להיזהר שלא להיכנס לתחומי המאבקים הפוליטיים בין חברי המועצה, קל וחומר לנושא יריבויות אישיות על רקע זה."

הביקורת מפנה את המשנה לרה"ע לפקודת העיריות הקובעת, כאמור, כי הוועדה לענייני ביקורת רשאית לקבוע נושאים לביקורת, וכן לקביעת בית המשפט כי "לביקורת הפנים בעירייה סמכות לבקר מעשי נבחר ציבור בעירייה בעניינים הקשורים לפעולות העירייה, ובכלל זה בעניינים של טוהר מידות וניגוד עניינים אפשרי בין חובותיו במילוי תפקידו הציבורי לבין ענייניו האישיים והרכושיים."¹ זאת ועוד, מרכזת הוועדה למניעת ניגוד עניינים של נבחר ציבור ברשויות המקומיות במכתבה למשנה לרה"ע מ-11.11.13 מתייחסת לאותו עניין: "בית המשפט חזר וקבע לא פעם, שהמבחן לקיומו של ניגוד עניינים הוא מבחן אובייקטיבי. לפיכך, אין חשיבות לזהותו של הגורם המבקש לבדוק אם אדם מסוים נתון במצב של ניגוד עניינים אם לאו. שאלת קיומו של ניגוד העניינים היא עניין נפרד, אובייקטיבי, שאיננו מושפע מן השאלה מי העלה אותה מלכתחילה ומה היו מניעיו."

2. הביקורת עיינה, בין היתר, בפרוטוקולים שהתקבלו מלשכת ראש העירייה, פרוטוקולים שהתקבלו מהחברה הכלכלית בראשון לציון בע"מ (להלן - **החברה הכלכלית**) ובמסמכים שונים שהעביר אליה יו"ר הוועדה לענייני ביקורת.

3. הליך איסוף ממצאי הביקורת נערך בחודשים ספטמבר-דצמבר 2012.

ממצאים

1. רקע

1.1 סעיף 5(א) לפרק ו' לדיני עיריות קובע: "נתברר לחבר המועצה שהוא במצב של ניגוד עניינים, יודיע על כך למועצה בכתב ובהקדם האפשרי; הדבר יירשם בפרוטוקול הישיבה שבה נדון הנושא הגורם לניגוד העניינים."

בישיבת מועצה מ-11.8.10 נרשמה הודעה אישית של המשנה לרה"ע: "מר... - משנה לרה"ע הודיע לחברי המועצה, שהחל לתת שירותים למכללה... ציין, כי בכל נושא בו יהיה חשש לניגוד עניינים לא ישתתף."

המשנה לרה"ע מסר לביקורת כי הוא מועסק במכללה בתפקיד מנהל בינוי ותשתיות.

¹ בג"ץ 7805/00 רוני אלוני נ' מבקרת עיריית ירושלים ואחרים.

תגובת המשנה לרה"ע:

"אנוכי עובד לפרנסתי במכללה... והצהרתי על כך ברבים בישיבת מועצת העיר מיום 11.8.2010, עפ"י הנחיית היועצים המשפטיים של העירייה. מאותו מועד לא עסקתי בכל צורה בענייני המכללה... לא בפני גזברות העירייה בנושאי כספים ולא בפני ההנדסה בנושאי בנייה ופיתוח (עליהם אני מופקד במסגרת עבודתי)."

1.2 נכון למועד הביקורת, המשנה לרה"ע שימש כדירקטור מטעם העירייה בחברה הכלכלית.

2. נוכחות בישיבות

מעיון בסיכומי פגישות בנושא המכללה עולה כי המשנה לרה"ע נכח בישיבות שונות שנערכו בלשכת ראש העירייה, כמפורט להלן:

- פגישה בנושא "הקמת מכללה ומעוונות סטודנטים ברמת-אליהו" מ-26.12.10. בישיבה נכחו, בין היתר, נשיא ומנכ"ל המכללה.
 - פגישה בנושא "שת"פ בין העירייה לבין המכללה בהקמת מתנ"ס בשטח המכללה וקמפוס ברמת-אליהו" מ-12.5.11. בישיבה נכחו, בין היתר, נשיא המכללה ומנכ"ל המכללה.
- מסיכום הישיבה עולה כי בנוגע להקמת מתנ"ס משותף לטובת ציבור הסטודנטים ותושבי מערב העיר, הוחלט להקים צוות משותף לעירייה ולמכללה "אשר יקיים פגישות תקופתיות ויפעל לקידום הפרויקטים [הקמת קמפוס ברמת אליהו ומתנ"ס בשטח המכללה]". המשנה לרה"ע נבחר לשמש כאחד מנציגי העירייה בצוות.
- פגישה בנושא "שת"פ בין עיריית ראשון לציון לבין המסלול האקדמי המכללה..." מ-14.6.11. בישיבה נכח גם מנכ"ל המכללה.

תגובת המשנה לרה"ע:

"2. לעיריית ראשון לציון והמכללה... מערכת יחסים מסועפת שהתמקדה בשנתיים האחרונות בשני פרויקטים גדולים אותם ביקשה העירייה לקדם:

האחד - הקמת מרכז ספורט אזורי לתושבי מערב העיר במתחם המכללה... פרויקט עליו התחייב ראש העירייה במצעו.

השני - העתקת קמפוס ביה"ס לעיצוב לשכונת רמת אליהו, במסגרת מאמצי העירייה לשיקום השכונה ומשיכת סטודנטים וצעירים אליה.

3. בשל מבנה בעלות מורכב מחד, המקשה על קבלת החלטות בעלות משקל, ובשל

היעדר מקורות כספיים למימון חלקה של המכללה בשני הפרויקטים, מאמציו של ראש העירייה בנדון לא נשאו פרי: ראש העיר נפגש פעמים רבות עם נשיא ומנכ"ל

המכללה, הציע להם הצעות כספיות ומימוניות מרחיקות לכת באשר להקמת הקמפוס ברמת אליהו ובאשר לחלקה של המכללה במרכז הספורט, הופיע בפני

דירקטוריון המכללה... על מנת לשכנע ולהסביר בנחיצות המהלך לעיר ולמכללה גם יחד - ולמרות כל זאת לא עלה בידי העירייה להגיע להסכמים מחייבים עם המכללה

בשני נושאים אלה, שכאמור - היו חשובים לעירייה עד מאוד. אוסף כי לאורך כל

התקופה לא נטלתי כל חלק במגעים הממושכים ובמשא ומתן בשני נושאים אלו.

4" בשלב זה, לאחר שכל מאמציו האישיים של ראש העירייה לחתימת הסכם לא צלחו, פנה אליי ראש העיר וביקש את עזרתי בשכנוע גורמי המכללה... בחשיבות שני הפרויקטים לעיר ראשון לציון ולמכללה גם יחד: לבקשת ראש העיר נפגשתי עם היועץ המשפטי של העירייה ולמדתי את פרטי המו"מ בשני הנושאים: ולאחר שהמו"מ נקלע למבוי סתום עלה בידנו לחלצו בשתי ישיבות ולהביא נושא אחד - הקמת מרכז הספורט במתחם המכללה - לידי גמר בהסכם חתום בין הצדדים; באשר לנושא קמפוס רמת אליהו - לצערי לא עלה בידנו לשכנע את גורמי המכללה בחשיבות הנושא עבורם, והוא כשל.

5" הכללים המנחים חברי מועצה בכל הקשור למניעת ניגוד עניינים, עניינם באיסור החל על חבר המועצה לייצג בפני העירייה ואגפיה עניינים של גופים פרטיים המיוצגים על ידו, מחשש שמא יעניקו להם הטבות בלתי ראויות כתוצאה מפעולתו: במקרה הנדון המצב הפוך - ראש העירייה ביקש כי אפעל לטובת אינטרס העירייה בשכנוע גורמי המכללה בנחיצות הפרויקטים האמורים לעיר, כנגד רצונם של אלו שלא להתקשר עם העירייה לגביהם: אינני מבקש לקשור לעצמי כתרים, שכן כל פעולותיי נעשו למען ראש העיר והצלחתו, אך ודאי שאף ביקורת לא מגיעה לי בכל הקשור לעניין זה." [ההדגשות במקור]

3. מכתבים

מעיון בתכתובות שונות בנושאים הקשורים למכללה עולה כי אחד המכתבים היה המשנה לרה"ע (תואר "המשנה לראש העירייה" צורף לשמו בכל המכתבים), כמפורט להלן:

ב-28.6.10 כתב נשיא המכללה לראש העירייה מכתב בנושא "שיתוף פעולה למען פיתוח שכונת 'רמת אליהו'". פרט לנמען, המכותב היחיד למכתב זה היה המשנה לרה"ע.

ב-31.8.10 כתב סמנכ"ל הכספים דאז של המכללה מכתב ליועצה המשפטי של העירייה בנושא "הקמת מרכז ספורט במתחם המכללה". מהמכתב עולה כי ב-24.8.10 נפגש עם מנכ"ל החברה הכלכלית ועם המשנה לרה"ע וכי בפגישה זו "תואמו לוחות הזמנים, וכן התהליכים להמשך שיתוף הפעולה". המשמעות היא, לכאורה, שהמשנה לרה"ע היה נציג העירייה בנושא. זאת, לאחר שהודיע ב-11.8.10 כי החל לתת שירותים למכללה.

עוד נכתב במכתב: "חשיבות מרכז הספורט הנה ידועה לנו, והאינטרסים במקרה הזה למסלול האקדמי המכללה... ולעיריית ראשון לציון משותפים הם."

ב-14.12.11 פנה יו"ר אגודת הסטודנטים במכללה לראש העירייה בבקשה למצוא פתרון למשבר שנוצר עקב פקקי ענק שנגרמו כתוצאה מחסימת נתיבים על ידי כלי רכב של סטודנטים שחנו לא באזור החנייה המותר ועקב כך קיבלו קנסות. אחד המכתבים היה המשנה לרה"ע.

ב-13.1.12 כתב יו"ר אגודת הסטודנטים במכללה לראש העירייה, למנכ"ל החברה העירונית לביטחון ולסדר ציבורי ולמנכ"ל המכללה, בנושא "חניון המסלול האקדמי במכללה". מהמכתב עולה כי קיימות בעיות בתפעולו של החניון וכי על הפרק עומדת מכירתו על ידי העירייה, ככל הנראה, למכללה.

בין המכותבים שקיבלו העתק מהמכתב נמנה המשנה לרה"ע, והוא הגורם העירוני היחיד שקיבל העתק (נוסף לגורמים הקשורים למכללה - יו"ר הדירקטוריון, נשיא המכללה ומנכ"ל החברה הכלכלית של המכללה).

ב-17.1.12 השיב מנכ"ל החברה לביטחון ולסדר ציבורי לפונה הני"ל. העתק מהתשובה נשלח, בין היתר, למשנה לרה"ע.

מתשובתו של יו"ר אגודת הסטודנטים למנכ"ל החברה העירונית מ-18.1.12 למדה הביקורת כי במידה שהמכללה תרכוש את החניון מהעירייה, זו הראשונה "צריכה לצאת במידי לשיפוצו ופתיחת יציאות נוספות". כלומר, הנושא יועבר, ככל הנראה, לטיפולו של מנהל הבינוי ותשתיות במכללה, קרי: המשנה לרה"ע.

4. פעילות בחברה הכלכלית

- 4.1 כאמור, המשנה לרה"ע שימש כדירקטור מטעם העירייה בחברה הכלכלית.
- 4.2 סעיף 278 (א) לחוק החברות, תשנ"ט-1999 קובע: "מי שיש לו ענין אישי באישור עסקה... המובאת לאישור ועדת הביקורת או הדירקטוריון, לא יהיה נוכח בדיון ולא ישתתף בהצבעה בוועדת הביקורת ובדירקטוריון, ואולם נושא משרה שיש לו עניין אישי, רשאי להיות נוכח לשם הצגת העסקה..."
- בית המשפט קבע²: "הנה כי כן, ההוראה הסמטוטורית אינה אוסרת רק על השתתפות בקבלת החלטה, אלא גם על נוכחות בישיבה בה החלטה מתקבלת."
- איסור הנוכחות נגזר מן הכללים שהתגבשו בפסיקה בדבר ניגוד עניינים. על-פי כללים אלה, האיסור החל על מי שמצוי במצב של ניגוד עניינים אינו מצטמצם להשתתפות בקבלת החלטה בעניינו בשלב ההצבעה, אלא גם במעורבות בדיון המוביל להחלטה.
- 4.3 סעיף 77 לתקנות ההתאגדות של החברה הכלכלית קובע:
- "(א) שום דירקטור לא יהיה פסול בגלל משרתו מלהחזיק במשרה אחרת... או מלהתקשר בחוזה עם החברה... וכן לא יעורר כל חוזה כזה או כל חוזה שהוא או הסכם שנקשר ע"י החברה או בשמה, אשר בו תהיה לדירקטור טובת הנאה איזו שהיא, וכן לא יהיה הוא חייב במתן דין וחשבון לחברה על איזה רווח שהוא הנובע ממשרתו... אבל מוצהר בזה שהוא חייב לגלות את המהות של טובת הנאה שלו בישיבת הדירקטוריון שבה הוחלט על החוזה או ההסכם...
- (ב) דירקטור שיש לו טובת הנאה בחוזה או בהסדר כאמור לא יצביע כדירקטור בקשר לחוזה או להסדר כאמור בדירקטוריון של החברה, אלא אם כן הסכימה החברה באסיפה כללית להתרת איסור זה...
- (ג) הודעה כללית על כך שדירקטור הוא חבר לפירמה מסוימת או חברה מסוימת ויש לראותו כבעל טובת הנאה בכל העסקים עם פירמה זו או חברה זו תחשב לגילוי מספיק..."

² ע"פ 5689/92 משה מן נ' מדינת ישראל.

תרומה לעמותה צ'

עמותה צ' מכשירה צוותים של סטודנטים לצאת לבתי ספר ולהעביר מערך ייחודי של מפגשים, שבמרכזם דיון בנושאים הקשורים בלב לבה של ההווה הישראלית.³ העמותה פועלת במסגרת המכללה והתרומה, כפי שיפורט להלן, היא עבור סטודנטים הלומדים במכללה בעיר. הבקשה לקבלת תרומה נדונה בוועדת ביקורת ותרומות של החברה הכלכלית, המשנה לרה"ע שימש כיו"ר הוועדה.

להלן השתלשלות האירועים:

- בפרוטוקול ועדת ביקורת ותרומות מ-13.6.10 (מספר 1/2010) נרשם נושא "בקשת תרומה של עמותת צ' ע"ס 20,000 ש"ח." אחד מחברי המועצה ששימש כדירקטור בוועדה ביקש לקבל חומר לעיונו (פירוט על פעילות העמותה, מי התלמידים וכמה שעות לימדו) לפני קבלת החלטה.
- במכתב מ-25.12.10 שכתבה מרכזת פרויקט צ' במסלול האקדמי של המכללה בעיר, לחבר המועצה הנ"ל, התבקשה תרומה וצורף הסבר בנוגע לפעילות העמותה.
- בהזמנה מ-16.1.11 לישיבת ועדת תרומות בתאריך 26.1.11 נרשם כי הנושא שיעלה לסדר היום הוא תרומה לעמותה צ' בסך 18,000 ש"ח.
- בישיבת ועדת ביקורת ותרומות מ-1.2.11 (מספר 1/2011) נדון נושא "בקשת תרומה של עמותה צ' ע"ס 25,000 ש"ח". בישיבה זו הציג חבר המועצה (שכשמונה חודשים קודם לכן ביקש פרטים על העמותה) את העמותה שביקשה תרומה: "זאת עמותה של סטודנטים מהמכללה..." המשנה לרה"ע ששימש כיו"ר הוועדה, השתתף בוועדה ועדכן: "הנושא עלה לפני 8 חודשים". כמו כן, השיב לשאלה האם מדובר בעמותה רשומה כי "הנושא עולה רק כי היא רשומה בחוק". המשנה לרה"ע אף סיכם הצעת החלטה של הוועדה: "תרומה ע"ס 22,000 ש"ח לעמותת צ', התרומה תועבר ישירות למכללה", והצביע בעד ההחלטה. הפרוטוקול נחתם בידי יו"ר הוועדה ובידי מנכ"ל החברה הכלכלית.
- במועד לא ידוע רשם מנכ"ל החברה הכלכלית למזכירתו: "המשנה לרה"ע עדכן אותי [שראש העירייה] לא מאשר. יש להוציא לו מסמך."
- ב-17.5.11 כתב חבר המועצה המוזכר לעיל לראש העירייה בקשה לאשר את התשלום: "כחבר ועדת תרומות בחברה הכלכלית הגשתי בקשה לפני חצי שנה אשר נדונה בוועדה לפני כחודשיים, מדובר בתרומה למלגות לעמותת צ' של המכללה... היום נודע לי משיחה טלפונית מסטודנט מהמכללה... אשר היה אמור לקבל את המלגה וטרם התקבלה..."
- כאמור, במועד בו הועלתה הבקשה לוועדת ביקורת ותרומות בחברה הכלכלית מסר חבר המועצה הנ"ל כי אינו מכיר את העמותה ועל כן ביקש פרטים על פעילותה לפני קבלת החלטה.

³ מתוך אתר האינטרנט של אגודת הסטודנטים המסלול האקדמי של המכללה.

- ב-6.11.16, לאחר שהתבקשה לאשר את בקשת התרומה לעמותה צ', כתבה אחת מחברות הדירקטוריון, עובדת גזברות העירייה, מכתב למנכ"ל החברה הכלכלית בו כללה בקשה לקבל פרטים בנוגע לתרומה ולעמותה הנ"ל. בהמשך לפנייתה של הביקורת לחברת הדירקטוריון בשאלה האם מכתבה נענה, מסרה חברת הדירקטוריון כי הוא נענה טלפונית בידי מנכ"ל החברה הכלכלית, אשר ציין כי עליה לפנות ליו"ר ועדת ביקורת ותרומות, קרי: המשנה לרה"ע, לצורך קבלת התשובות.
- בתחילת יוני 2011 אישר הדירקטוריון את הצעת ההחלטה של הוועדה מ-1.2.11, באמצעות קבלת החלטה בכתב ואישורה בחתימת עשרה מבין 13 חברי הדירקטוריון של החברה הכלכלית. המשנה לרה"ע אינו חתום על החלטה זו, נציגת הגזברות אינה חתומה וחבר דירקטוריון נוסף התנגד.
- ב-6.11.16 הופקה המחאה לפקודת המכללה בסך 22,000 ש"ח.

תגובת המשנה לרה"ע:

"ראשית, אגודת הסטודנטים היא עמותה נפרדת, שאין לה שום קשר למעסיקתי - המכללה... שהנה חברה לתועלת הציבור, גוף משפטי נפרד בתכלית, שאין כל קשרי בעלות או זהות ביניהם.

"שנית - הגורם הפעיל בנושא אשר דחף והביא לאישורו היה חבר המועצה [המוזכר לעיל], מחזיק תיק הצעירים והנוער, והוא יאשר זאת ברצון: אנוכי לא נטלתי כל חלק בכל צורה בגיבוש התרומה האמורה לעמותת הסטודנטים..."

הביקורת העבירה לחבר המועצה המוזכר בתגובתו של המשנה לרה"ע את הממצאים ואת תגובת המשנה לרה"ע להתייחסותו. נכון למועד הפצת טיוטת הדוח, לא הועברה לביקורת תגובתו לנאמר.

הביקורת מציינת כי אתר האינטרנט של המכללה משמש אכסניה להצגת מידע על עמותה צ', לרבות פרטים על העמותה ופעילות הסטודנטים המתנדבים בה, כחלק מנושא "פעילות חברתית". זאת, ללא ציון מעורבות כלשהי של אגודת הסטודנטים.

לדעת הביקורת, על המשנה לרה"ע היה להימנע מהשתתפות בוועדה זו, אף אם מדובר בישויות משפטיות נפרדות. עצם העובדה כי היה מעורב בקבלת החלטה הנוגעת, ולו למראית עין, במעסיקתו (המכללה), וההמחאה אף הוצאה לפקודתה, או בסטודנטים של הגוף שבו הוא עובד אינה תקינה.

מרכז ספורט במכללה 4.5

אחד הנושאים שעלו בישיבת ועדת כספים של החברה הכלכלית מ-1.8.11 היה "אישור תקציב מרכז ספורט במכללה". לפי פרוטוקול הישיבה, המשנה לרה"ע היה אחד המשתתפים בישיבה.

- מפרוטוקול הישיבה עולה כי הנושא היה השקעה של 40 מיליון ש"ח בהקמת מרכז ספורט.
- בפרוטוקול נרשם, בין היתר, כי "הנושא היחיד הפתוח הוא ההסכם עם המכללה" [השתתפות המכללה בעלות הקמת מרכז הספורט ושותפות בפרויקט].
- המשנה לרה"ע השתתף בדיון:

- א. בנוגע לתעריף למנויים מסר: "בזמנו דובר עם המכללה... שיהיה תעריף כמו אוניברסיטת ת"א."
- ב. חשב החברה הכלכלית דיווח כי "המכללה... לא נתנו תשובה אם הם רוצים להיכנס לנושא", ובהקשר זה אמר המשנה לרה"ע: "צריך לבדוק דיוור לסטודנטים, יש תכניות בינוי, צריך לראות את התב"ע, מעונות סטודנטים הם מבני ציבור בהגדרה לפי שר הפנים."

סיכום והמלצות

1. מהממצאים עולה כי המשנה לרה"ע השתתף בדיונים בענייני מעסיקותו, המכללה. על-פי חוות דעת היועצת המשפטית לעירייה, העבירה הביקורת את הממצאים להתייחסות הוועדה למניעת עניינים של נבחרי ציבור ברשויות המקומיות. מזכירת הוועדה מסרה לביקורת כי לא העבירה לחברי הוועדה את הממצאים מדוח הביקורת לאור העובדה כי הם אסורים לפרסום לפני אישור מועצת העיר. עם זאת, מאחר שיו"ר הוועדה לענייני ביקורת שלח לאותה ועדה מכתבים בנושא ב-13.6.13 וב-24.4.13, הוועדה דנה בטענות שהועלו במכתבים אלו.
- ב-21.11.13 התקבל מכתבה של מרכזת הוועדה, לפיו:
- "10. מצב בו נבחר ציבור מטפל בעניינים הקשורים למקום עבודתו, הוא מצב פסול מעיקרו. זאת, בהתאם להוראת כלל 11 לכללים למניעת ניגוד עניינים של נבחרי ציבור ברשויות המקומיות (להלן - הכללים)..."
- "11. יש להבהיר, כי חובת ההימנעות הנדרשת היא מכל טיפול ודיון בנושאים האמורים, בכל מסגרת, ולא דווקא במסגרת הדיונים הפורמליים של המועצה, או ועדה מוועדותיה. כמו כן, על נבחרי הציבור להימנע מנוכחות פיסית בדיונים הפורמליים ובכל עת שמתקיים דיון בנושאים אלו.
- "12. על מר [המשנה לרה"ע] אפוא להימנע מטיפול במישרין, או בעקיפין, בכל נושא הקשור למכללה... שבה הוא מועסק. אין מניעה בעצם כהונתו כחבר מועצה, וכן כחבר בוועדת המשנה לתכנון ולבנייה, כל עוד הוא לא ישתתף בכל דיון או התייעצות בנושאים הקשורים, במישרין או בעקיפין, למכללה..."
- "13. בנוסף, על ראש העירייה להימנע מלהטיל עליו תפקידים כאלה."
- אשר על כן, על-פי דרישות החוק, עקרונות הוועדה לניגוד עניינים והפסיקה, על נבחרי ציבור להימנע מנוכחות פיזית וכל מעורבות בדיונים (לרבות שלבי ההכנה לדיונים אלה) הקשורים לנושאים העלולים להעמיד אותם במצב של ניגוד עניינים.
2. נכון למועד פרסום ממצאי הדוח, המשנה לרה"ע משמש כסגן ראש העירייה בשכר בהיקף משרה של 100%. הביקורת מפנה לחוות דעת מספר 2.2003 של הוועדה למניעת ניגוד עניינים של נבחרי ציבור ברשויות המקומיות המתייחסת, בין היתר, ל"תקופת צינון" בה על נבחר ציבור להימנע מלקחת חלק בנושאים הקשורים לגוף עמו היו לו קשרים:

"הוועדה סבורה עוד, כי על חבר המועצה להימנע מטיפול בענייניו של מקום עבודה, גוף אחר בו כיהן וכיו"ב גם במשך תקופה מסוימת אחרי ניתוק הקשרים עם אותו גוף (מעין 'תקופת צינון'). חוות דעת ברוח זו אושרה על ידי בית המשפט המחוזי בתל אביב (עת"מ 2463/05 (מח' ת"א-יפו) ויינברג נ' הדרי ואח', מיום 14.9.05). באותו עניין חיוותה הוועדה דעתה, כי ראוי שחבר המועצה האמור יימנע מטיפול בנושאים הנוגעים לעמותות שהיה קשור עמן במשך שנה מיום שחדלו הקשרים ביניהם."

מכאן שעל המשנה לרה"ע להימנע מלהשתתף בדיונים הקשורים למעסיקתו הקודמת למשך שנה ממועד סיום עבודתו במכללה.

3. על נבחר ציבור המוצא עצמו מתלבט בדבר שאלת ניגוד עניינים לפנות לקבלת חוות דעת בעניין מהיועצת המשפטית של העירייה או מהוועדה לניגוד עניינים של נבחר ציבור ברשויות המקומיות.

תגובת המשנה לרה"ע:

1. "בהמשך לחומר הרב שהועבר על ידי ועל ידי ראש העירייה, הנני מאשר קבלת חוות דעת הוועדה לניגוד עניינים לנבחרי ציבור במשרד המשפטים ואפעל על פיה.
2. "צר לי כי כוונתי הטובה לסייע בידי ראש העירייה לממש את חזונו באשר לפיתוח מערב העיר זוכה לביקורת וזאת על אף שראש העירייה הבהיר לך כי הוא אשר ביקש עזרתי בשכנוע גורמי המכללה בשל המבוי הסתום אליו נקלע המו"מ.
3. "מובן הוא כי לאור עמדת הוועדה לא אטול חלק בכל עניין או נושא הקשור במכללה... גם כשתקבל פנייה לכך מאת מי מבכירי העירייה או העומד בראשה."

